

Nr 47
Juni 2013

F18- Kamraten

Tidning för F18 kamratförening med medlemmar ur
Kungl Södertörns Flygflottilj/Flygvapnets Södertörnsskolor

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet.....	3
En värnpliktigs leverne på Tullinge.....	4
Efterlysning.....	5
Tvåbefälssystemet.....	6
Årsmötet 2013.....	7
Sven-Olof Olson kåserar på årsmötet.....	8
SMKR.....	10
Årsmötesprotokoll.....	12
Veteranmonumentet.....	14
Vpl personal på PS 860.....	14
Ordförandekonferens 2013.....	16
Ny hedersmedlem i F 18 K.....	18
Insändare.....	19
Tavlor till våra sponsorer.....	20

Rekrytera medlemmar till F 18 Kamratförening

Alla som är intresserade av flyg, och av F 18 HISTORIA kan bli medlemmar i föreningen.

Bli medlem och stöd vårt arbete med att bevara minnet av tiden då flygflottiljen var en del av vårt luftförsvar med en aktiv incidentberedskap och stridsledning för övervakande av vår territorialgräns.

Medlemsavgiften är 100 kronor per år och medlem.

Kontakta vår ordförande

Gunnar Persson
Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-1536844
ordforande@f18.se

eller vår sekreterare

Leif Ström
Morgonvägen 129
146 32 Tullinge
070-3159797
sekreterare@f18.se

**GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2013.
MEDLEMSAVGIFTEN ÄR OFÖRÄNDRAD 100 KRONOR
OCH INSÄTTES PÅ PLUSGIROKONTO 72 91 00-8**

F18 Kamratförening, Pg 72 91 00-8 F18-Kamraten

Ordförande Gunnar Persson, tel 08-530 340 06, ordforande@f18.se
Vice ordförande Sten Wiedling, tel 0155-213974, wiedling@telia.com
Sekreterare Leif Ström, 08-449 92 88, sekreterare@f18.se
Kassör Jan-Olaw Persson, tel 08-551 712 50, kassor@f18.se
Klubbmästare Thomas Starrin, tel 08-711 74 87, thomas@starrin.se
Ledamöter Thomas Lagman, 08-746 66 48, Roger Wikholm, 08-530393 96
Adressändringar och ekonomiska ärenden, Jan-Olaw Persson
Foto framsida Minnesstenen med ceremoni före årsmötet 2013

Ansvarig utgivare

Gunnar Persson

Redaktion

F 18 Kamratförening Styrelse

Omslagsfoto: Leif Ström

Grafisk formgivning

F 18 Kamratförening

Tryck

Bomas Tryck Sollentuna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Efter en lång vinter med massor av snö och kyla i rejäla portioner kan vi nu äntligen ta några djupa andetag i den varma vårluften med alla dofter och ljud från det överflöd som naturen bjuder.

Våren har varit en tid full av aktiviteter. Konferens för flygvapnets kamratföreningar har genomförts med ett bra resultat. Årsmötet blev en mycket lyckad tillställning. Kontakterna med andra kamratföreningar, HKV, SMKR med flera ökar och ställer krav på närvaro med uppgifter att lösa inom styrelsen.

Nu fortsätter vi med förnyade krafter och planerar för kommande aktiviteter. Vi hoppas få inviga vår minnessten under sensommaren och att fler kommer och besöker oss i vår nya lokal i samband med fikaträffarna. Tidpunkt för invigning kommer att anges på vår hemsida när vi vet slutdatum för arbetena på området. Fikaträffarna blir mer och mer populära och samlar allt fler medlemmar. Vi har även utökat medlemsantalet genom dessa träffar som äger rum udda veckor på tisdagar mellan klockan 13-1500.

Genom vår nya lokal har vi fått möjlighet och utrymme att börja katalogisera alla bilder och skrifter som finns i föreningen. Dessa har fram tills idag legat i kartonger och samlat damm. En ansvarig ur styrelsen kommer att ta hand om detta mödosamma arbete.

Styrelsen har nu fattat beslut om att vi ansluter oss till SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) i enlighet med det enhälliga ja som svarades under årsmötet. Vi kommer att få stor nytta av detta medlemskap i olika sammanhang, vilket definitivt gynnar vår och alla anslutna kamratföreningar. För närvarande ansluter sig även övriga kamratföreningar i FV till SMKR.

Ta vara på solen, värmen och de vackra dagar som sommaren erbjuder, så återkommer vi under hösten med nya krafter. Grilla och umgås med familj och vänner.

Trevlig sommar

Utanför klostret i Gracanica

Sverige har minskat sitt deltagande i Kosovo med ca 50 soldater.

Nuvarande Kosovo-kommission är KS 27. Chef för delegationen är C.L.L.S Öv Micael Christoffersson. Sverige har så kallade LMT (liaison monitoring team) tjänstgörande och vars uppgift är att samverka med lokala parter och följa upp händelseutvecklingen i Kosovo.

Till kamratföreningen inkom en berättelse av Lennart Lindström boendes i Färjestaden på Öland. Lennart berättar om sin värnpliktstid på F 18 Tullinge när flottiljen var i sin linda. Berättelsen är uppdelad och presenteras i några nummer av F 18 Kamraten.

Vi hoppas på fler berättelser från våra medlemmar. Skriv och berätta i likhet med Lennart.

En värnpliktig, liv och lev- erne på Tullinge 1954, Del 1

Förutsättningar: Mönstringsnummer: 852-1-53
Civilbostad Föräldrarhemmet i Nacka
Tjänstgöringstid 11 nov 1953 – 11 dec 1954 (13 månader).

Nedanstående bygger på dagboksanteckningar i tidrummet 11 februrari 1954 – 11 december 1954. Under tidsrummet 11 nov 1953 – 11 feb 1954 pågick rekrytutbildning.

Mönstringen genomfördes i lokaler nära Vasagatan i Stockholm. Jag återopade en permanent hörsel-skada på höger öra, vilket inte kunde undersökas på plats, utan jag erhöll en dags respit som gav mig möjligheter att på Karolinska sjukhuset hämta utdrag ur mina sjukjournaler. Dessa godtogs dagen efter av mönstringsläkaren och jag blev grupp 3. I mina mönstringshandlingar noterade jag som yrke/arbete ritare. Jag arbetade då på en konfektionsfabrik som mönsterritare även kallat schablonritare, vilket jag antog ingen skulle förstå vad det innebar, så jag förkortade det till ritare.

Rekrytutbildningen pågick dagligen med kopraller och fanjunkare som ledare. Det var kommando än hit och än dit, men genomgående fanns ingen önskan om jänkenskap, utan allt flöt på som väntat. Vi lärde oss gå, vända, skjuta med k-pist, hälsa, m.m.. Att vi var nybörjare avslöjades, genom att alla bar ett brett skinnbälte, väl synligt på jackan.

Under den här tiden fick man bestraffningar i form av kasernförbud på några dagar och liknande. Orsaken kunde vara för sen ankomst till en uppställning, felaktigt sätt att svara på tilltal, slarvig klädsel med mera. Jag fick själv en gång i uppgift att på grusplan utanför matsalen plocka fimpar och tändstickor i en lagom stor hink, den skulle bli full. Grabbarna som passerade mig tog fram sina tändstickor och tände eld på hela asken och tömde den i hinken. Snart var hinken full.

Onsdagen den 10 febr var alla i division 4 (arbetsdivision) kallade till gymnastiksalen för att där tilldelas de arbetsuppgifter som vi skulle ha. På podiet satt en del skrivbiträden och personaladministratörer och ropade upp oss i grupper som hundförare, drivmedelschaufförer, kökspersonal, vakter och så vidare. De uppropade lämnade salen och deras handledare tog emot dem utanför byggnaden. Döm om min förvåning, då jag blev sist uppropad. Blev kallad fram till podiet och fick besked, att eftersom jag var ritare, skulle jag tillträda en ny befattning hos intendent kapten Palm. En sergeant Wiberg hämtade mig och tog mig upp till kanslihuset. Avdelningen bestod förutom av kapten Palm och sergeant Wiberg, av två kvinnliga skrivbiträden.

En lokalbeskrivning. Efter ingången genom huvudentren fanns en disk för vaktpersonal som också hanterade telefonväxel. Efter ytterligare en passage av glasdörrar, gick en korridor i husets längdriktning, till vänster ned till kassadetaljen, med kassa-Johan som chef och i andra riktningen låg fotografens arbetsrum. På övre våning hade staben med Överste Raab i spetsen sina rum och där låg även meteorologiska avdelningen och även sambandscentralen.

Överste Raab var flottiljchef under åren 1949-1963 och avlöstes av överste Dick Stenberg. Under denna period flögs det med J 28 Vampire och J 34 Hawker Hunter. Ombeväpning till J 35 B kom under perioden 1962-1963.

Under fastigheten fanns en stor källarvåning med bibliotek, arkiv och förrådsutrymmen.

Eftersom mitt arbete var nytt, fanns det ju ingen utrustning för ritning och textning. Serg. Wiberg skaffade fram en katalog från Svanströms i Stockholm och jag fick pricka av vad jag behövde. Jag fick

också anmäla mig till en kurs i maskinskrivning på Bar-Lock institutet i Stockholm.

Första ritjobbet var att rita in två nya områden på flottilkartan som skulle iordningsställas för nya skjutbanor. Fick tillbaka flottilkartan från staben. Dom var nöjda. Nästa uppgift var att rita in olika städområden på flottiljen. Jag fick en uppfattning att städningen i vissa byggnader skulle läggas ut på entreprenad. Genomförde ett skrivprov på maskinskrivningskursen, för min del blev det ett AB.

Den 19 feb kom löjt Krook in på ritrummet med en stor uppgift. Det var ett 30-tal skyltar som skulle passa in i ramar och skulle placeras i matsalen och mässen för påminnelse till den flygande personalen Sedan skulle dessa bytas var tredje månad.

Text till skyltarna:

1. Var tyst eller säg något som är bättre.
2. Fienden håller alltid till i solen.
3. Vänta med att skjuta tills Du ser fienden i vitögat.
4. Ingen predikar bättre än myran och hon säger ingenting.
5. Den fienden som Du inte ser, skjuter ner Dig.
6. Det värsta med att göra ingenting är, att man inte kan ta sig ledigt.
7. Förfölj inte ett träffat flygplan, för då skjuter säkert ett annat ner Dig.
8. Den som säger "Det kan inte göras," utsätter sig för risken att bli avbruten av någon som gör det.
9. Bättre att kunna rapportera ett osäkert fall, än att bli nedskjuten tillsammans med ett säkert.
10. Det tar mindre tid att göra en sak rätt, än att förklara varför den gjordes fel.
11. När det inte finns något mer att säga, är det alltid någon som gör det.
12. Målspaning är ditt bästa försvar och enda möjligheten till anfall.
13. Använd inte telefonen som soptunna för onödiga ord.
14. Den som kan tala kort, klart och klokt är effektiv.
15. Ingen av oss är ofelbar – inte ens de yngsta,
16. Vid diskussion finns alltid tre åsikter – motståndarens, den egna och den rätta.
17. Lojalitet åt alla håll: Uppåt, åt sidan och nedåt.
18. Det är bättre att råka illa ut för något man har gjort, än för något man inte gjort.

19. Vem som har rätt är av mindre betydelse, än vad som är rätt.
20. Vill Du undgå kritik, så säg ingenting och var ingenting.
21. Den räddhågade förskräckes före faran, den fege i den, den modige efter den.
22. Att vara beredd betyder mycket; att kunna vänta och ändå vara beredd betyder mera; att vänta, vara beredd och passa på i rätta ögonblicket betyder mest.
23. Betrakta inte Dig själv som jordens medelpunkt. Jorden har bara en medelpunkt.
24. Bevara Dina goda egenskaper – gör Dig av med Dina fel.
25. Betyg och uppfostran är bara löften om vad du kan bli.
26. Arbeta hellre snabbt och väl, än mindre snabbt och bättre.
27. Din fiende nummer ett är indisciplinär flygning.
28. En god flygare skall vara framåt och försiktig. Först när Du förstår det och flyger därefter blir Du en av oss.
29. Kompassen tappar inte fattningen, men en flygare som förlorat orienteringen gör det dumt nog ibland.

LINSON

Efterlysning

Har Ni läsare någon utrustning eller andra detaljer från F18 som ni kan avvara och som skulle kunna ingå i vårt Kuriosakabinett?

Du som har utrustningar, dokument eller bilder kan kontakta Thomas Starrin på e-post thomas@starrin.se eller mobil 070-2903276 för överenskommelse om fortsatt hantering.

Du som läser detta kanske har några gamla bilder i ett fotoalbum (eller skokartong) på personer, flygplan, byggnader med mera från F18 som föreningen skulle kunna få ta del av.

Du som har bilder kan kontakta Thomas Lagman på e-post thomas.lagman@hp.com eller mobil 076-8592655 för överenskommelse om fortsatt hantering.

Styrelsen

Nu lämnar Försvarsmakten "enbefälssystemet" och övergår till ett tvåbefälssystem (Ur Försvarets Forum debatt samt nummer ett 2013).

Med tvåbefälssystemet avses officerare (OF) och andra grader (OR). I personalgruppen officerare återfinns militära tjänstemän med graderna fänrik till general (amiral). I personalgruppen specialistofficerare återfinns militära tjänstemän med graderna menig till regements- (flottilj) förvaltare. Med yrkesofficerare (reservofficerare) avses kontinuerligt (tidvis) tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Dessa innehar tjänstegrad från förste sergeant till general (amiral). Med GSS avses gruppbefäl, soldater och sjömän, vilka är tidsbegränsat anställda och tjänstgör kontinuerligt eller tidvis. GSS innehar tjänstegrad normalt från menig till sergeant. Officerare och specialistofficerare kan byta personalkategori flera gånger under sin anställning. Vid byte av personalkategori skall även byte göras av tjänstegrad för att erhålla befattningen.

Flottilj- och regementsförvaltare är helt nya tjänstegrader i systemet. Tanken är att det bara skall finnas

en sådan per förband, så det är en ytterst exklusiv tjänstegrad för specialistofficerare. De första flottilj- och regementsförvaltare kommer att utnämnas av ÖB den 6 juni 2013.

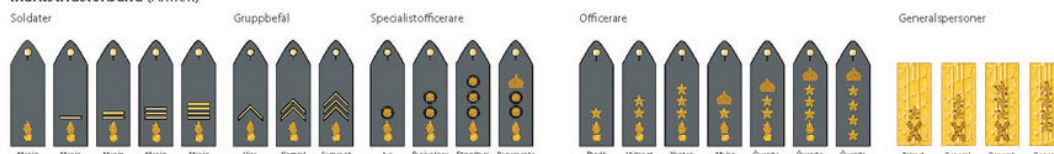
För fem år sedan beslutade Försvarsmakten om att införa specialistofficerare. Tydliga tecken på detta kan inte ses ute på förbanden och skolorna. Flera frågor synes olösta och grumliga och det gamla enbefälssystemet lever kvar. Skall Försvarsmakten kunna utvecklas på det sätt som planerats krävs en tydlighet inom hela organisationen.

Ett fungerande och trovärdigt tvåbefälssystem måste tillåta officerare och specialister att utvecklas inom sina respektive yrkesområden. Detta innebär att officerare och specialister kommer att ha olika kunskaper och färdigheter. Den mix som krävs av officerare och specialister inom organisationen skall utifrån ett organisatoriskt behov skolas fram inom Försvarsmakten. Officerarna kommer att ha fokus på chefskap och ledarskap med ansvar från pluton och uppåt samt att arbeta i staber på taktiskt och operativ nivå. Specialistofficeraren kommer att leda och utbilda förband på grupp- och plutonnivå. Många av specialistofficerarna kommer att arbeta med och utbilda inom våra kvalificerade ledningssystem, sensorer och vapensystem. De kommer att ha en gedigen kunskap inom sitt eget ansvarsområde.

GRADBETECKNINGAR

* Slutligt beslut om flottans specialistofficersgrader kommer under 2011 varför benämningarna kan komma att ändras till de äldre motsvarigheterna styman resp. flaggstyrmän.

Markstridsförband (Armén)

Marinen/Sjöstridsförband (Flottan)

Marinen/Amfibiekåren

Luftstridskrafterna (Flygvapnet)

Årsmöte och kåseri av general Sven-Olof Olson

F 18 Kamratförenings sedvanliga årsmöte med traditionellt föredrag avhölls i år för första gången inte inne på gamla F 18, då det för närvarande inte finnes någon servering att tillgå. Officersmässen - senare känd som Lisas mäss - är stängd och byggnaden tillhör dem som så småningom skall rivs.

Årsmötet, följt av föredrag, avhölls därför på Xen-ter, som ligger ett stenkast från Tumba station. En utmärkt trerätters middag serverades sedan till facilt pris på den närliggande restaurangskolan.

Årsmötet

Efter att föreningens ordförande Gunnar Persson hade hälsat välkomna, så genomfördes årsmötet raskt och effektivt.

Ordföranden och Sven-Olof Olson

I samband med genomgången av verksamhetsberättelsen, så kunde noteras några höjdpunkter från föregående år:

Årsmötesdeltagare

- * Utflykt till Malmen vid firandet av Svenskt Militärflyg 100 år.
- * Hundens dag på F 18, där föreningen medverkade, visade video, sålde böcker och informerade om vår verksamhet.
- * Ny föreningslokal i före detta väderavdelningen/

gamla TL-tornet på kanslihuset, med regelbundna fikaträffar varannan tisdag.

- * Projekt 35221 avslutat. Tacktavlor och böcker utdelade till huvudsponsorerna. Dessa har visat stor uppskattning.
- * Efter att ursprungsupplagan om 1 000 exemplar av minnesboken sålt slut, så nytrycktes ytterligare 500 böcker.
- * Föreningens ekonomi är för närvarande mycket god, varför beslut kunde fattas om oförändrad årsavgift om 100 kronor inför 2014.
- * Efter att Försvarmakten uttalat en önskan om att endast ha en kontaktväg till kamratföreningarna, så togs frågan upp om anslutning till Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR). På förfrågan hade ingen av årsmötesdeltagarna någonting att erinra mot detta, varför styrelsen kommer att fatta beslut i ärendet. Kostnaden är för närvarande två kronor per medlem och år.

För sitt förtjänstfulla arbete som redaktör för F18-Kamraten och minnesboken om F 18 har styrelsen beslutat att utnämna Jarl Åshage till hedersmedlem i föreningen. För att stadfästa detta har ett nytt diplom utformats. Diplomet har en bild av 35221 och utdelades till vår tidigare hedersmedlem Gunnar Söderberg och till Jarl Åshage.

Jarl Åshage tackas av i samband med att han lämnar styrelsen. Även Saga Åshage avtackades då Saga lämnar efter många år i kamratföreningens styrelse som revisor och i F 18-Kamratens redaktion.

*Roger Wikholm,
nyvald styrelse-
ledamot. Vi önskar
dig välkommen till
styrelsen.*

Gunnar Söderberg, Åge Brändström och Sven-Olof Olson i berättartagen.

Kåseri av general Sven-Olof Olson

Tidigare CFV (1982-1988) general Olson höll ett intressant föredrag, kryddat med mycket humor, under rubriken "Mitt flygarliv och kontakten med F 18". Detta var första gången generalen gästade F 18 Kamratförening och de kamrater som inte var med missade verkligen någonting. Vi hade efter föredraget nöjet att se generalen på årsmötesmiddagen.

Generalen tjänstgjorde i FV under 43½ år och hann därvid flyga cirka 4 500 timmar i flygplan från Sk 25 med 100 hästkrafter till flygplan 37 med motsvarande 90 000 hästkrafter vid havsnivå och tänd efterbrännkammare. År 2000

gavs även möjlighet till ett pass med JAS 39 - som den då äldste att flyga flygplanstypen.

Vid Ljungbyhed hade generalen tilldelats den svåraste flygläraren, som skällde varenda flygpas. Något han inte gjorde på sina två andra elever. Dessa blev avskilda under utbildningen, så läraren hade kanske uppfattat det som om Olson var den enda "som lönade sig att skälla på".

En dag var det dags för kontrollflygning med 1:e flygläraren, Mj Uggla - senare C F 8. Till skillnad från den ordinarie läraren talade major Uggla vänligt och frågade huru man skall sitta i flygplanet

Svaret från aspiranten var: "Som en uggla, major!" Generalen tog examen 1946 och mottog sina vingar av CFV, general Nordenskjöld...

Bland några spännande flyghändelser var när generalen vid lågflygning från Grangärde utanför Rättvik, som passagerare i baksits av en Sk 14, var med om en krock med en kraftledning. Det blev bara märken i propellern, medan Hagströms dragspelsfabrik mörklades i timmar.

Vid flygning med en J 33 Venom 1955 stannade plötsligt motorn på en höjd av 9 200 meter i övningsområdet. Det blev DÖDSTYST! Flygchefen, som hade kommit upp i tornet på F 1, uppmanade besättningen att hoppa, men skrällen för att inte kunna taga sig ut genom den lilla, omodifierade, luckan i huven samt det att radion fortfarande fungerade och möjliggjorde pejling, gjorde att generalen bestämde sig för att fortsätta flygningen, i moln och med tjock isbildning. Flygnavigatören vände sig emot honom och sade uppmuntrande "Det här klarar du!" Med ett sådant förtroende kände generalen att han måste fortsätta. Flygplanet kom ut ur moln över F 1 och landade där.

Generalen berättade att han flera gånger har fått frågan om han hade tänkt tanken att han en gång skulle bli chef för Flygvapnet. "Aldrig!" En bra metod är i stället att alltid göra sitt bästa på den post man har just då. Detta var även ett råd, som generalen vill ge dagens ungdomar.

Varför hade han då blivit flygare? Född i Oskarshamn började han 1942 i gymnasiet i Kalmar, där det nyuppsatta F 12 då flög över staden. Men redan som tvååring hade generalens far lyft upp honom och pekat på någonting i luften. Detta var luftskeppet Italia, under befäl av Umberto Nobile, på väg över Sverige 1928. Långt senare träffade general Olson, i tjänsten, Nobiles andra hustru och hade kontakt med henne till hennes bortgång, för några år sedan.

Dessutom var han yngst i en syskonskara om sju. "Vore väl trevligt att kunna trycka till syskonen." Dessutom kunde han vifta på öronen, vilket han också senare funderade på att lämna som tips till UTK (Flygvapnets uttagningskommision).

Vad uppfattar då generalen som det viktigaste i livet och tjänsten? "Mötet med människor." De allra viktigaste var medarbetarna i FV, på den tiden ett av världens finaste flygvapen.

Andra människor var DDR:s siste flygvapenchef, där general Olson hade möjlighet att se människan bakom.

1987 träffade general Olson tillsammans med dåvarande Moskvaambassadören Anders Thunborg den sovjetiske vice försvarsministern. CFV fick till sin förvåning sköta konversationen och beskrev den svenska oron över de så aktuella båtskränkningarna, dock utan att kunna peka ut någon ansvarig stat. Vice försvarsministern sade: "Jag skulle också vara orolig."

Alvar Nylén i den rödfärgade Beckers 35:an som fick avsluta flygningarna vid F 18.

Vad hade då generalen att säga om F 18?

Ur sin medförda väska tog generalen upp ett tennstop, som minner om F 18 när en öl eller liknande avnjuts i bägaren som hade överlämnats till generalen av C F 18 Överste Sture Erlandsson. Olson tillhörde aldrig F 18, men det var ju huvudförband för staben.

Generalens första tjänstgöring vid F 18 var en kurs vid FBS (Flygvapnets Bomb- och skjutskola), där han hade gått ut som kursetta. En bra start på relationen! Generalen hade alltid känt stolthet över F 18 som ett vänligt värdförband, vid många olika aktiviteter.

Vid avvecklingen av Hufvudstadsjakten var det i själva verket generalens egen gamla division, senare överflyttad från F 1, som lades ned. Detta var ju, för övrigt, skamligt nog, senaste gången det fanns ett jaktförsvaret för landets huvudstad. När generalen hade fått höra talas om den rödmålade J 35:an hade han först varit tveksam, men låtit sig övertalas. Han verkade mycket nöjd med detta!

Gunnar tackar generalen för ett "kanonbra" kåseri.

Nils Buskas talar och tackar för maten

Stöd till veteraner och anhöriga

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund, SMKR, har tecknat en överenskommelse med Försvarsmakten, FM, om att kamratföreningarna inom SMKR skall samarbeta med SMKR och övriga ideella organisationer på orten, för att stödja veteraner och anhöriga. Veteran är, enligt FM definition, nuvarande eller tidigare anställda inom FM. De som har genomfört insatser utomlands kallas för utlandsveteraner. Överenskommelsen handlar om stöd till tjänstgörande personal, nationellt och internationellt, samt deras anhöriga. Överenskommelsen gäller även för personal som tidigare tjänstgjort och varit utsatta för påfrestningar under sin tid i Försvarsmakten.

Överenskommelsen förutsätter att kamratföreningarnas medlemmar engagerar sig i de aktiviteter som kan tänkas bli följden av denna. Aktiviteter skapar kamratföreningarna själva eller i samarbete med andra kamratföreningar på orten. Kamratföreningarnas roll i samarbetet med övriga ideella organisationer är att tillhandahålla social och kamratlig verksamhet.

Observera att detta gäller veteraner och deras anhöriga såväl före, under tiden och efter den enskilde veteranens tjänstgöring i FM. Att särskilt beakta är utlandsveteranens tjänstgöring och stödet till dennes anhöriga. Här kan det tänkas handla om hjälp i hemmet med allehanda göromål som gräsklippning, snöskottning, hjälp med oljepannan, snickerier med mera. Att skapa kontaktytor mellan de anhöriga samt

att ordna kamratliga möten är en viktig funktion. Önskemål och lokala förutsättningar kan påverka vilka aktiviteter som genomförs.

För att genomföra denna stödverksamhet enligt överenskommelsen har SMKR tillförts resurser från FM. SMKR har påbörjat arbetet med att tolka överenskommelsen med avsikt att ge ut tillämpningsanvisningar till kamratföreningarna. Vissa kompletteringar kommer att meddelas i informationsträffar med kamratföreningarnas styrelser. För att genomföra dessa träffar har SMKR inom sin styrelse fördelat regionala ansvariga för träffarnas genomförande. Dessa informationsträffar startade nu under våren och kommer att genomföras och avslutas under sensommaren. Träffarna genomförs i första hand på ställen där det finns förband lokaliserade. Till dessa träffar kallas kamratföreningar i närområdet. Alla kamratföreningar skall ha fått möjlighet att delta på någon av de regionala träffar som genomförs. Den här stödverksamheten skall inte på något sätt påverka den normala verksamhet som ni bedriver i era kamratföreningar utan skall ses som ytterligare en verksamhet i årsplanen. Resor och uppehålle med mera står SMKR för. Det ekonomiska stöd som föreningarna får för att engagera sig i veteranstödet, kommer förhoppningsvis att gynna de föreningar som åtar sig att delta i stödverksamheten.

Ett krav som överenskommelsen ställer är att i kamratföreningarna ska utses en kamratstödjare. På orter med flera kamratföreningar kan flera föreningar samsas om en sådan, om det är lämpligt med hänsyn till det antal veteraner och anhöriga, som behöver stöd. Dessa kamratstödjare kommer att få genomgå särskild utbildning genom FM försorg.

Idag kan ingen svara på frågan om hur många veteraner som finns på eller i närheten av den ort där kamratföreningen verkar. Denna information kommer förhoppningsvis i slutet av detta år. Vissa kamratföreningar, främst på garnisonsorter, är redan involverade i stödverksamheten, genom samarbete med förbanden. Antalet veteraner i Sverige uppskattas till drygt 70 000 från alla försvarsgrenar. Det är väldigt viktigt att hålla i minnet att stödet till veteraner och anhöriga är helt oberoende av tidigare försvarsgrens eller förbandstillhörighet och skall inte förväxlas med kamratföreningstillhörighet. De övriga ideella organisationer, som kamratföreningarna ska samarbeta med i stödverksamheten, är Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna, Svenska Soldathemsförbundet och Invidzonen. Det förtjänar

att påpekas att det handlar om ett samarbete, inte att vi ska klampa in på varandras verksamhetsområden. Sammanhållande för samarbetet lokalt är den eller de anställda på närmaste förband, som innehar befattningen som Veteran- och anhörigsamordnare. Samarbetet åskådliggörs på nedanstående pusselbit. Mer information om dessa organisationer och deras verksamhet finns att inhämtas på internet och hemsidorna för respektive organisation. Här kan även vi i kamratföreningarna hjälpa till.

SMKR, hemsida finns under www.smkr.se

Ordförande för SMKR är Christer Olofsson.

I och med att SMKR erhållit den nya rollen att vara ansvariga för de militära veteran- och kamratföreningarna i Sverige så har även kansliet bemannats. Kanslichef finns anställd på halvtid och upprätthålls av Jan-Olof Johansson. Kansliet finns i Drottning Victorias Örligshems lokaler.

Kanslichefen nås på telefon / Fax: 08-611 85 40 eller e-post smkr@telia.com

Adress:
SMKR Kansli
Teatergatan 3
111 48 Stockholm

Kansliet är bemannat tisdagar:
0900-1200

Telefontid:

vardagar 0900-1200
samt
tisdagar 1800-1900

Plusgiro 19 98 80 - 6

Protokoll fört vid årsmötet torsdagen den 25 april 2013.

Före årsmötet hölls en tyst minut för att hedra de kamrater som inte längre finns bland oss till en bild tagen vid den blomsternedläggning vid minnesstenen som skedde den 23 april.

Plats: Xenter, Tumba

Närvarande: 27 st F18-kamrater.

§1. Årsmötet öppnas

Kamratföreningens ordförande, Gunnar Persson, hälsade samtliga närvarande varmt välkomna och öppnade årsmötet.

§2. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Till mötesordförande valdes Gunnar Persson och till sekreterare Leif Ström.

§3. Fråga om årsmötet blivit stadgeenligt utlyst

I F18 Kamratförenings stadgar, paragraf 9.1, står att kallelsen ska utfärdas senast 30 dagar före årsmötet. Kallelsen skickades ut den 21 mars. Årsmötet fastslog att utlysningen skett på ett stadgeenligt sätt.

§4. Fastställande av dagordningen

Den framlagda dagordningen godkändes av mötet.

§5. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera årsmötesprotokollet och vara rösträknare på årsmötet

Till justeringsmän och tillika rösträknare på årsmötet valdes Nils Buskas och Bengt Rindå.

§6. Föredragning av verksamhetsberättelsen

Verksamhetsberättelsen hade tidigare skickats ut tillsammans med årsmöteskallelsen. Gunnar Persson sammanfattade därför endast de viktigaste punkterna. Verksamhetsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.

§7. Föredragning av förvaltningsberättelsen

Även förvaltningsberättelsen hade skickats ut tidigare. Kassören, Jan-Olaw Persson, gick igenom resultat- och balansräkningen. Sammanfattningsvis kan nämnas att årets resultat blev +101.380 kr.

§8. Föredragning av revisionsberättelsen

Revisorn Svea Nilsson läste upp revisionsberättelsen och föreslog att mötet skulle bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.

§9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter

Styrelsen beviljades enhälligt ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2012.

§10. Fastställande av/beslut om:

- a) Verksamhet och budget för verksamhetsåret 2013

Jan-Olaw Persson presenterade budgeten för verksamhetsåret 2013 som beräknas gå med vinst.

b) Medlemsavgift för verksamhetsåret 2014

Årsmötet beslutade enhälligt medlemsavgiften till 100 kr.

§11. Beslut angående ärenden som av styrelsen hänskjutits till årsmötet.

- Gunnar Persson presenterade bakgrunden till att SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riks förbund) kommer att företräda de militära kamratföreningarna gentemot Försvarmakten. Årsmötet uppdrog åt styrelsen att besluta om anslutning till SMKR.
- Jarl Åshage tilldelades hedersmedlemskap nr: 2 för mångårigt styrelsearbete, redaktör för F18 Kamraten samt ansvarig för framtagningen av vår minnesbok "Riksten och Kungl. Södertörns flygflottilj".

§12. Val av:

Valberedningens förslag presenterades och efterföljande val fick följande resultat:

- a) Till ordförande för 2 år, Gunnar Persson Omval
- b) Till styrelseledamöter för 2 år
 - Thomas Starrin Omval
 - Leif Ström -"-
 - Roger Wikholm Nyval(styrelseledamöter 1 år kvar, Jan-Olaw Persson, Sten Wiedling och Thomas Lagman)
- c) Revisor för 2 år
 - Göran Sjöholm (Svea Nilsson 1 år kvar) Nyval
- d) Valberedning för 2014
 - Bo Roos (sammankallande) och Göte Blom. Omval

§13. Fråga om omedelbar justering av punkterna 10 och 12

Årsmötet beslutade att omedelbart justera punkterna 10 och 12

§14. Motioner inlämnade till styrelsen jämlikt stadgarna paragraf 11, jämte styrelsens yttrande över dessa
Inga motioner hade inkommit.

§15. Övriga Frågor

§16. Årsmötet avslutas

Ordförande Gunnar Persson tackade alla som kommit till årsmötet och avslutade mötet.

Vid protokollet:

Leif Ström

Leif Ström, sekreterare

Gunnar Persson

Gunnar Persson, ordförande

Nils Buskas

Nils Buskas, justeringsman

Bengt Rindå

Bengt Rindå, justeringsman

Minnesmonument för Sveriges veteraner. Inbjudan att komma med förslag på texter.

Den 29 maj högtidlighålls den internationella veterandagen. Enligt tradition genomförs en ceremoni på Djurgården, som i år hedras med närvaro av Hans Majestät Konungen som bland annat inviger veteranernas eget monument.

Monumentet är en 10 x 17 meter stor plattform, ett ingjutet cirkelmönster i stål och en cirka 2 meter hög skulptur av vit marmor. På monumentet finns också tre bänkar i vit marmor, som skall ge möjlighet till en stunds enskildhet vid besök.

I den konstnärliga idén med monumentet ingår att marmorbänkarna skall förses med texter till exempel lämpliga citat. Förutom monumentets namn, -Restare, att stanna, att vila, att finnas kvar- kommer fem till sex andra texter att kunna blåstras in.

De texter som kommer att blåstras in i marmorbänkarna bearbetas fram av en grupp bestående av Försvarsmaktens insatschef generallöjtnant Anders Silwer, veteranmonumentets upphovsman konstnären Monika Larsen Dennis, ledamoten av Svenska Akademien Jesper Svenbro, chefen för Försvarsmaktens internationella Centrum Överste Lena Persson Herlitz och intendenten vid Moderna Muséet i Malmö Joa Ljungberg. Urvalet ska, göras så att texterna finns inblåstrade på monumentet till veterandagen 2014.

Härmed inbjuds, veteraner, veteraners anhöriga, myndigheter, veteranorganisationer och övriga intresserade att lämna förslag på texter. Texterna skall hedra alla veteraner och förstärka Sveriges respekt och erkänsla för deras insatser.

Texterna bör understiga 180 tecken inklusive blanksteg. Den som förslår ett citat från någon måste ange upphovsmannen.

Välkomna att skicka in förslag till e-post texter-veteranmonument@mil.se före 2013-08-30. Av e-post skall framgå förslagsställarens namn och kontaktuppgifter.

Insända förslag kommer att bli en del i det urval av texter och citat som beslutsgruppen kommer att behandla. Valet av texter kommer att förankras hos de myndigheter som likt försvarsmakten sänder ut personal i världen och veteranernas organisationer, innan beslutsgruppen fastställer vilka texter som skall finnas på bänkarna.

Försvarsmakten
Högkvarterets Veteranavdelning.

Värnpliktig personal på PS 860 1982 (av Sten Wiedling)

Själv ryckte jag in på F 18 den 19 juli 1982 (omgång 823), för centraliserad utbildning av värnpliktig teknisk personal på den då ganska nya storradarstationen PS 860. Vi tillhörde därmed en av de sista värnpliktsomgångar, som direkt ryckte in till F 18. De sista ryckte in 1985.

Som en av de yngsta i föreningen kändes det litet märkligt att ha ryckt in för över 30 år sedan och att jag ryckte ut från F 17 för 30 år sedan till sommaren, den 17 juni 1983.

Radartekniker, transmissionstekniker och elmekaniker, där jag själv tillhörde den sistnämnda kategorin, skulle på F 18 erhålla grundläggande soldatutbildning under värnpliktsskede A och AB (tidigare kallade skede 1A och 1B). Under skede AB skulle vi dessutom genomföra hanterings- och systemkurser vid STRILS avdelning R (radar). En radarstation var uppbyggd på radarhöjden borta i värnterrängen och en del materiel fanns även i en Lentab-hall vid mellanplattan, nära ingångarna till berghangarna.

Vi skulle komma att tillbringa cirka tre månader vid F 18, för att sedan fördelas på F 13 och F 17, där vi skulle fältförbandsutbildas med de övriga värnpliktiga, som i oktober ryckte in direkt till dessa båda flottiljer. Detta var den första förbandstypen för vilken fältförbandsutbildning tillämpades i Flygvapnet, det vill säga att i princip hela fältförbandet (radarkompaniet), som skulle hantera och bevaka radarn, utbildades gemensamt, för att sedan också komma att inkallas till repetitionsövningar tillsammans och vid krigsplaceringsplatsen. Så många sådana kom det ju dock aldrig att bli... Vår plats, som tillhörde F 17, kallades Zebran. Då förbandet skulle kunna uppträda mera fältmässigt, var personalen först bland de värnpliktiga i Flygvapnet att utrustas med fältuniform M 59, som vi fick ut efter våra första tre veckor på F 18, efter att fram till dess ha använt Flygvapnets klassiska grönställ.

I oktober var utbildningen vid F 18 avslutad och vi skulle alla vidare. Radar- och transmissionstekniker skulle fortsätta med plutonsbefälsutbildning (PB-kurs) vid F 14 och senare även kurser vid Flygvapnets teletekniska skola (FTTS) vid F 18, medan vi elmekaniker skulle ut till vårt förband, där vi skulle tjänstgöra resten av vår utbildningstid. Emellertid behövde CVA i Arboga, som det fortfarande brukade kallas, även om det rätteligen redan då hette FFV Aerotech, hjälp med provmontering av en prototyp för radarmasten till den nya lågspaningsradarn PS 870. Utprovningen skulle ske under två veckor vid Musköbasen, varför tio av oss fick avnjuta ytterligare två veckor vid F 18, med daglig kronbilsresa till Muskö. Som i grunden civila tekniker och ingenjörer uppfattade vi nog alla dessutom detta uppdrag som

mycket intressant. Vidstående fotografi togs utanför kasernen på F 18, i samband med att vår utbildning vid F 18 var slut i oktober 1982. Jag har ett minne av att bilden togs utanför Kasern 21, även om vi under vår senare tid vid F 18 var förlagda i kasern 24 (U-komps kasern). Själv hade jag trivts väl vid F 18 och hade också passat på att lära mig köra biografprojektor, tillsammans med 1. Fte Åke Snöberg, vilket ledde till att jag under sju år, 1984 till 1991, kom att köra flottiljbiografen, som alltså var i gång under flera år efter att F 18 hade avvecklats som myndighet. Personerna på bilden, från vänster, med befattning och senare placering inom parentes, enligt mina anteckningar på bildens baksida:

Första raden: Peter Berggren (elmekaniker, F 17), Rydergren (transmissionstekniker, F 17), Hans Nilsson (elmek, F 17), Sten Wiedling (elmek, F 17), Anders Berkeryd (blev bilförare vid F 18), Kager (elmek, F 13).

Andra raden: Peter Dahlqvist (elmek, F 17), Gällmo (transmissionstekniker, F 13), Håkan Lindberg (elmek, F 17), Tord Karlsson (radartekniker F 13), Björklund (transmtekn, F 13), Romin (elmek, F 13), Bergquist (rrtekn, F 13).

Tredje raden: Lindvall (transmtekn, F 17), Månsson (elmek, F 13), Wahlén (elmek, F 13), Mikael Olausson (transmtekn, F 17), Kullman (rrtekn, F 13), Per Dahl (rrtekn, F 17), Lindström (elmek, F 13).

Bakersta raden: Våra huvudsakliga och skickliga instruktörer vid soldatskolan, F 18: Fk Per Lindblad, Öfu Mikael Löf och Fk Olsson (tuff som en bandyboll, enligt mina kompisar). Fotograf: Vpl Storch, från F 18 fotodetalj som hade ryckt in samtidigt som oss.

Ordförandekonferens för Flygvapnets Kamratföreningar 2013-05-03--04

Torsdag och fredag den 4-5 april gick årets ordförandekonferens av stapeln på LSS (Luftstridsskolan) i Uppsala. Konferensen samlade alla föreningar i Sverige och syftet är att mötas och diskutera gemensamma frågor kopplat till våra föreningsverksamheter. Försvarmakten representerades genom mj Hans Olenäs, Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund representerades av ordföranden Christer Olofsson samt Svensk Flyghistorisk Förening av Ulf Delbro. Museifrågor och andra frågor rörande museala ting hantearas på Flygvapenmuseets möten.

Årets konferens hade ett antal frågor att diskutera och ta ställning till:

- General Björn Anderssons utredning rörande kamratföreningarna
- Hur dialogisera med stödjande förband
- Avtal mellan förening och stödjande förband
- Val av ny samverkansgrupp
- Ett eventuellt medlemskap i SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund)

Konferensen inleddes med C LSS information om Luftstridsskolan och dess nuvarande verksamhet. Luftstridsskolan svarar för all grundläggande strilutbildning samt den enda strilbataljonen som omfattar Sveriges alla strilanläggningar från norr till söder. Strilbataljonschefen har som ni förstår, ett stort ansvarsområde både till personal antal och geografisk storlek.

Stf C LSS övert Ulf Crona

Därefter var det kamratföreningarnas tur att informera oss om de genomförda två årens verksamheter, sedan förra konferensen 2011. Ett flertal kamratför-

eningar har förutom sin huvudverksamhet att vårda flottiljens traditioner och uppmuntra ett gott kamratskap mellan medlemmarna också historiska samlingar. Omfattningen av samlingarna varierar. Några förband har museiverksamhet, som också ingår i SMHS och är därmed att betrakta som "riktiga" museer. Trots påstötningar och diskussioner med företrädare i Högkvarteret har det inte blivit några större förändringar sedan konferensen 2009 och 2011. General Björn Andersson genomförde en utredning avseende landets kamratföreningar och har där gjort ett enastående arbete med att presentera och redovisa läget vid dessa. Utredaren redovisade även vissa åtgärder som omedelbart skulle kunna vidtagits.

Konferensdeltagare

Utredningen har nu blivit liggande i drygt tre år utan att något arbete gjorts kring denna.

Efter kamratföreningarna gjorde ordföranden i SMKR, Christer Olofsson, en redovisning av läget och verksamheten inom förbundet. Det var glädjande att höra och se vilken förändring som skett i hanterandet av kamratföreningar sedan förra konferensen. Alla lyssnade och debatterade med stort deltagande.

Christer Olofsson, SMKR

Nu har verksamheten inom SMKR förändrats och vi

kunde konstatera att det är en fungerande paraplyorganisation för landets kamratföreningar.

Ulf Delbro, SFF

Ulf Delbro från SFF informerade kring Svensk Flyghistorisk Förening (SFF) och dess verksamhet. Vi har många gemensamma punkter och verksamheter att

Grupparbete pågår

Fredag förmiddag genomförde vi ett antal grupparbeten med syfte att ge samverkansgruppen mandat och uppgifter att bearbeta inför nästa konferens 2015.

Grupperna var rörande överens om att en gemensam skrivelse skulle sändas in till HKV för att påtala bristen avseende handläggningen av general Björn Anderssons utredning samt att denna bör påbörjas skyndsamt.

Föreningarna framförde också positiva skäl för att vi nu bör ansluta oss till SMKR. Många av slutsatserna pekade på en anslutning till SMKR. I skrivandets stund har ett stort antal kamratföreningar redan anslutit sig till SMKR.

Samverkansgruppen omvaldes och består av Gunnar Persson (sammankallande), Ingvar Jäderlid F 3 samt Sven Scheiderbauer F 10. Den kommer nu att verka fram tills nästa konferens som genomförs i april 2015.

En gemensam skrivelse utformades som därefter har sänts in till FM för handläggning.

Sven Scheiderbauer F 10 samt FVJ Micael Bydén

Här spisas god mat och dryck av nöjda deltagare

ta vara på. Vi passade också på att hylla Ulf på hans födelsedag.

Torsdagskvällen genomfördes en konferensmiddag med C LSS som värd. Till middagen anslöt Flygva-peninspektören Genmaj Micael Bydén.

Konferensen avslutades med ett gemensamt foto och alla verkade nöjda och tillfredsställda med det som genomförts och såg fram emot nästa konferens.

NY HEDERSMEDLEM I KAMRATFÖRENINGEN

I samband med styrelsemöte den 26 mars beslutades att utse Jarl Åshage till hedersmedlem nummer två. Beslutet var enhälligt och vi framlade detta vid årsmötet den 25 april. Årsmötesdeltagarna ansåg att beslutet var helt i enlighet med kamratföreningens verksamhet varför beslutet stöddes enhälligt av årsmötesdeltagarna.

Ett nytt diplom har tillverkats och kommer att delas ut till kommande hedersmedlemmar. En kopia av diplomet hängs även upp i föreningslokalen.

Jarl Åshage och vår tidigare invalda hedersmedlem (och hedersordföranden) Gunnar Söderberg fick som bevis på hedersmedlemskapet en tavla med namn och datum för invalet. Vi önskar Gunnar Söderberg och Jarl Åshage lycka till.

Gunnar Söderberg, Ordföranden, Jarl Åshage

PÅMINNELSE

Glöm inte bort att komma och ta en fika med oss på tisdagar udda veckor mellan klockan 13-15.

Vi hoppas fler skall upptäcka vår nya fina föreningslokal.

Leif, Jan-Olav o Thomas

För en tid sedan fick styrelsen ett telefonsamtal samt ett förslag till insändare enligt nedan:

Kungl Södertörns Flygflottilj F 18 Tullinge

Sedan en tid tillbaka har F 18 en egen grupp på Facebook. Syftet med gruppen är att bevara F 18's minne. Detta görs på olika sätt, bland annat genom att dela med sig av sina minnen från tiden på flottiljen, lägga upp intressanta bilder eller dokument och diskutera kring dessa eller genom att bara vara nyfiken och ställa frågor.

Vi har i skrivande stund drygt 120 medlemmar i gruppen. Vissa av dessa medlemmar har själva varit aktiva på flottiljen medans andra på olika sätt och av olika skäl har ett intresse av F 18.

Gruppen är öppen för alla som vill vara med, om man vill vara en aktiv eller passiv medlem är upp till var och en och man bidrar såldes precis så mycket som man själv vill.

För att bli medlem i denna grupp behöver man bara ansöka om detta på Facebook. Skriv "Kungl Södertörns Flygflottilj F 18 Tullinge" i sökrutan och tryck på knappen "Gå med i gruppen" så blir man insläppt inom kort. Ju fler vi blir i gruppen, desto mer kan vi inom denna grupp medverka till att F 18:s minne och historia lever vidare.

Med vänlig hälsning,
Fredrik Lagerlöf
F 18-gruppens skapare och administratör

Hej kamrater!

Jag är samlare av uniformsemler och annan kuriosa och kom över ett glasblock med F18-anknytning. Då historiken kring föremål är av minst lika stor betydelse som själva föremålet, så önskar jag hjälp med information genom denna skrift där expertisen är samlad. Att den har med det fackliga att göra är helt klart, med tanke på inskriptionen i botten som lyder: STATSANSTÄLLDAS FÖRBUND AVD.2149 F 18 och med deras symbol. Jag är dock väldigt nyfiken på när och i vilket sammanhang dessa utdelades. Är det någon som vet så är jag tacksam för svar via red eller direkt till mig. Glasblocket är 16 cm högt.

Inför årets årsmöte kunde vi inte samlas kring minnesstenen varvid dessa gentlemen genomförde en kort ceremoni strax före årsmötet och lade ner en blomma vid stenen.

Samlarhälsningar
Dennis Pettersson
Vallavägen 103
136 41 HANDEN
070-595 55 19

Sveriges bidrag till fredsfrämjande insatser minskar nu succesivt, vilket kan ses som positivt ur ett världsperspektiv men ur försvarsmaktsperspektivet kanske lite negativt, då möjligheterna att tjänstgöra utomlands minskar.

UTDELNING AV SPONSORTAVLOR

Clabbe hos Ytcenter

*Professor Sören Östlund
Kungliga Tekniska Hög-
skolan Institutionen för
Hållfasthetslära.*

Håkan Färn Alviks läs.